

UCHWAŁA Nr XXXVII/212/2021
Rady Gminy Sadowne
z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Sadowne na lata 2022-2024.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) oraz z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.)

Rada Gminy Sadowne uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Sadowne na lata 2022-2024, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadowne.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

3-LETNI GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SADOWNE NA LATA 2022-2024

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	str. 2
II.	DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE SADOWNE	str. 4
III.	ZASOBY GMINY	str. 10
IV.	PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	str. 11
V.	ANALIZA SWOT	str.12
VI.	CELE PROGRAMU	str. 14
VII.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU	str. 14
VIII.	ODBIORCY PROGRAMU	str. 15
IX.	OCZEKIWANE REZULTATY	str. 15
X.	REALIZATORZY PROGRAMU	str. 15
XI.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	str. 16
XII.	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2022-2024	str. 17
XIII.	MONITOROWANIE I EWALUACJA	str. 18
XIV.	PODSUMOWANIE	str. 18

I. WPROWADZENIE

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Wstęp do cytowanej na wstępie ustawy brzmi *„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”*.

Kluczową rolę w życiu każdego człowieka odgrywa rodzina. Jest ona podstawowym środowiskiem życia dziecka i od jej atmosfery, realizowanych przez nią funkcji i wartości zależy, jakimi osobami staną się w życiu dorosłym dzieci w niej dorastające. Ogromny wpływ na rozwój dzieci mają przede wszystkim najbliższe osoby, które uczestniczą w procesie wychowania.

Rodzice zobowiązani są do wypełniania kilku zadań wobec własnych dzieci. Nadrzędną zasadą powinno być wychowanie młodego pokolenia zdolnego do udziału w rozwoju społeczeństwa, tworzącego szczęśliwe relacje, odnoszącego sukcesy. Jest to możliwe poprzez zaspokajanie materialnych, psychologicznych i duchowych potrzeb dzieci. Pozytywne postawy rodziców w czasie wychowywania dziecka, uwaga i wnikliwa obserwacja jego rozwoju, pozwalają we właściwym czasie reagować i uczyć odpowiednich zachowań. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Dom rodzinny jest pierwszym i nadrzędnym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które dla swojego prawidłowego rozwoju potrzebuje zapewnienia miłości, poczucia bezpieczeństwa i zaspokojenia jego potrzeb. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań zapobiegających jej dezintegracji. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców i opiekunów do zmian oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny dysfunkcyjnej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Opierając się na założeniach ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zaleca się zaangażowanie asystenta rodziny, o którym stanowi art. 11 ust. 3 i art. 12 przedmiotowej ustawy. Bardzo ważne jest, iż rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy też od pielęgniarki szkolnej lub środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

Podmiotem realizującym te zadania na terenie gminy Sadowne jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Działa on zgodnie z regulacjami prawnymi, zawartymi przede wszystkim w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.). W związku z realizacją zadań wynikających ze statutu i rozeznaczonych potrzeb mieszkańców gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej systematycznie dostosowuje strukturę organizacyjną placówki i rozszerza ofertę dla osób potrzebujących pomocy.

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”.

Zasadnicze cele pomocy społecznej to:

- doprowadzenie osoby i rodziny otrzymującej pomoc społeczną do życiowego usamodzielniania,
- integrowanie ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- zapewnienie potrzebującym wsparcia w przezwyciężaniu trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać i umożliwić im życie w godnych warunkach,
- stworzenie zabezpieczeń finansowych dla osób pozbawionych dochodów lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym lub niepełnosprawnych,
- udzielanie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznych, w tym przemocą w rodzinie.

Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny bądź też, jakość życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum. Jej celem jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. Pomoc społeczna ma także na celu umożliwienie osobom i rodzinom bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin. Chodzi o profilaktykę, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, bowiem wymaga większego profesjonalizmu pracowników socjalnych, współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami (np. szkołą, policją).

Okoliczności, w których udziela się pomocy decydują o rodzaju, formie i rozmiarze świadczeń. Przyznanie świadczenia ma za zadanie umacnianie rodziny, tj. m.in. poprawę jej sytuacji, co może skutkować polepszeniem wzajemnych relacji między najbliższymi.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE SADOWNE.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej podejmują szereg działań wytyczonych przez ustawy. Działalność Ośrodka w tej dziedzinie jest duża i ciągle się rozwija dzięki profesjonalnie wykonywanej pracy socjalnej przez każdego pracownika socjalnego. Pracę socjalną wykonuje się z każdym zgłaszającym się do OPS klientem. W pojęciu pracy socjalnej mieści się właściwie każda pomoc udzielona przez Ośrodek. Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie. Najczęściej dysfunkcyjność rodziny łączy się z takimi zjawiskami jak: problemy opiekuńczo- wychowawcze, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, długotrwała choroba lub przemoc domowa.

Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny i zapobieganie patologizacji środowiska lokalnego.

POŁOŻENIE GMINY I SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gmina Sadowne jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim w powiecie węgrowskim. Gmina obejmuje 23 sołectwa i na dzień 30.11.2021 r. 5796 mieszkańców, siedzibą organów i Urzędu Gminy jest miejscowość Sadowne. Zajmuje obszar o powierzchni 145 km² (14472 ha). Północną granicę gminy stanowi rzeka Bug. Użytki rolne zajmują 9442 ha, co stanowi 65,2%, lasy 3848 ha, co stanowi 26,6% powierzchni gminy. Współczesna rzeźba terenu gminy Sadowne jest wynikiem działalności czynników rzeźbotwórczych okresów zlodowacenia środkowopolskiego oraz procesów denudacyjnych z okresu zlodowacenia północnopolskiego. Skałą macierzystą gleb gminy Sadowne są utwory lodowcowe i wodno-lodowcowe w postaci glin i piasków. Sadowne jest gminą o małym udziale gleb dobrych. Wśród użytków rolnych gleby klasy IV a i b stanowią 18,4%, a gleby klas V i VI aż 81,6%.

Szata roślinna gminy, podobnie jak innych gmin nadbużańskich, determinowana jest obecnością Bugu oraz szerokością jego doliny. Gmina Sadowne w całości wchodzi w granice Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.

Do głównych walorów przyrodniczych parku należą:

- dobrze zachowany krajobraz o cechach krajobrazu naturalnego oraz znaczne jego bogactwo, szczególnie w dolinie Bugu i przyległych do niej jednostkach fizjologicznych,
- wyjątkowo duże bogactwo fauny i flory oraz występowanie wielu gatunków chronionych i rzadkich,
- obecność dużych kompleksów leśnych stanowiących pozostałość dawnych puszczy,
- walory historyczno-kulturowe.

Ze względu na walory turystyczne teren gminy Sadowne, jako położony w Nadbużańskim Parku Krajobrazowym jest atrakcyjnym miejscem dla rozwoju agroturystyki. Coraz częściej można zaobserwować transakcje zakupu zagród rolniczych z przeznaczeniem na indywidualny wypoczynek.

(Źródło: Urząd Gminy Sadowne)

Poniżej przedstawione zostały tabele z danymi statystycznymi, przedstawiającymi liczbę osób zamieszkującą w gminie Sadowne, ich sytuację na rynku pracy jak również ilość decyzji wydanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie, których zostały przyznane

świadczenia zarówno pieniężne jak i niepieniężne, porównując dane z roku 2018, 2019 i 2020.

Tab. 1

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ			
LATA	2018	2019	2020
LICZBA MIESZKANCÓW	5957	5911	5849
KOBIET	3019	2992	2952
MĘŻCZYZN	2938	2919	2897

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC w Sadownem.

Tab.2

WIEK /LATA	2018	2019	2020
0-6 KOBIET	200	206	222
0-6 MĘŻCZYZN	245	241	276
7-17 KOBIET	337	335	297
7-17 MĘŻCZYZN	354	349	310
RAZEM	1136	1131	1105
PRODUKCYJNY	3701	3636	3584
W TYM: KOBIET	1704	1667	1646
MĘŻCZYZN	1997	1969	1938
EMERYTALNY	1120	1144	1160
W TYM: KOBIET >60	778	784	787
MĘŻCZYZN>65	342	360	373

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC w Sadownem.

Jak wskazuje powyższa tabela, w gminie Sadowne jest więcej kobiet niż mężczyzn w wieku poprodukcyjny i stanowią one 68 %, w wieku produkcyjnym 46%, natomiast w wieku przedprodukcyjnym kobiety stanowią ok 47 % populacji. Od wielu lat następuje spadek liczby mieszkańców. Wzrasta liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Mieszkańcy gminy Sadowne zawarli w 2019 roku 22 małżeństwa, co odpowiada 3,8 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 30% mieszkańców gminy

Sadowne jest stanu wolnego, 55,7% żyje w małżeństwie, 2,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11,5 % to wdowy/wdowcy.

(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 31.XII.2020, portal Polska w Liczbach.)

Tab.3.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ, ŚWIADZEŃ RODZINNYCH, FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, PROGRAMU 500 + I ASYSTENTA RODZINY W GMINIE SADOWNE			
LATA	2018	2019	2020
Liczba wydanych decyzji z pomocy społecznej	290	266	387
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia	213	209	187
Liczba rodzin, który przyznano świadczenie pieniężne	78	109	142
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne	104	70	86
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	470	469	410
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	26	22	20
Liczba świadczeniobiorców korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	50	36	32
Liczba rodzin korzystających z programu Rodzina 500 +	466	662	634
Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny	13	11	10
Liczba dzieci pod opieką asystenta rodziny	37	25	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Z terenu naszej gminy wiele rodzin korzysta z różnych form pomocy, w latach 2018-2020 wyraźnie zwiększyła się liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, ale jest to spowodowane okresem pandemii i potrzebą zdalnej nauki dzieci i młodzieży.

Szeroką formą pomocy rodzinom w ich prawidłowym funkcjonowaniu jest pomoc udzielana w formie posiłków istniejąca od 2006 r. Natomiast od 2019 roku prowadzona jest pomoc w ramach rządowego programu „**Posiłek w szkole i w domu**”. Pomocą objęte są zarówno dzieci i młodzież jak i osoby dorosłe. Program cieszy się dużą popularnością, propaguje zdrowe nawyki żywieniowe, jak również stanowi znaczącą pomoc dla rodziny.

W 2019 r. objętych programem było 220 osób w 103 rodzinach. Z posiłków skorzystało 207 dzieci i młodzieży do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, natomiast ze świadczeń pieniężnych na zakup posiłków lub żywności skorzystało 17 osób w 8 rodzinach. Wyłaconych świadczeń było 9.

W 2020 r. objętych programem było 383 osoby w 86 rodzinach. Z posiłków skorzystało 175 dzieci i młodzieży do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, natomiast ze świadczeń pieniężnych na zakup posiłków lub żywności skorzystało 375 osób w 86 rodzinach. Wyłaconych świadczeń było 273. Wzrost wyłaconych świadczeń związany był z okresem pandemii i przejściem przez placówki oświatowe na naukę zdalną. Rodziny w tym czasie otrzymały pomoc w formie pieniężnej.

Inny program kierowany do rodzin, to **Karta Dużej Rodziny**. Polega on na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podstawie pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Z tej formy pomocy w 2018 roku wydano 61 Kart Dużej Rodziny dla 18 rodzin, w 2019 roku wydano 318 Kart Dużej Rodziny dla 175 rodzin, natomiast w 2020 roku wydano 85 Kart Dużej Rodziny dla 38 rodzin. Karty Dużej Rodziny wydawane są dla dzieci do chwili ukończenia nauki jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia, rodzicom bezterminowo.

Poniżej przedstawione zostały tabele z danymi statystycznymi, przedstawiającymi liczbę rodzin i osób, którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów, porównując dane z następujących lat: 2018, 2019 i 2020.

POWODY PRYZNANIA POMOCY

Tab. 4.

UBÓSTWO			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	135	137	127
Liczba osób w rodzinach	447	431	373

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Podstawowym powodem przyznania pomocy jest ubóstwo. Pomoc wynikająca z tej przyczyny jest kierowana do osób o bardzo niskim dochodzie. W latach 2018-2020 pomoc przyznawana z powodu ubóstwa utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tab. 5.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	56	45	45
Liczba osób w rodzinach	129	116	114

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem

Niepełnosprawność potwierdzona jest orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub u dzieci i młodzieży do 16 roku życia orzeczeniem o niepełnosprawności. Udzielanie pomocy z powodu niepełnosprawności wykazuje tendencję spadkową. W grupie tej są osoby, które nie nabyły prawa do świadczeń emerytalno-rentowych i ze względu na wiek lub orzeczoną niepełnosprawność, korzystają ze stałej comiesięcznej pomocy w formie zasiłku stałego.

Tab.6.

BEZROBOCIE			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	36	35	29
Liczba osób w rodzinach	109	110	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Z powodu bezrobocia z pomocy skorzystało najwięcej rodzin w latach 2018-2019, natomiast w 2020 roku odnotowano znaczny spadek liczby rodzin, w których występuje bezrobocie.

Tab.7.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	26	25	28
Liczba osób w rodzinach	96	99	116

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Na terenie gminy Sadowne problem bezradności w radzeniu sobie w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego głównie dotyczy rodzin wielodzietnych i niepełnych. Bezradność nasila się w rodzinach wieloprotymowych a okres pandemii jeszcze pogłębia te problemy. Zamknięcie i izolacja społeczeństwa wpływa negatywnie na sytuację rodzin i konflikty w rodzinach. Wsparciem dla rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej jest asystent rodziny.

Tab.8.

DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	16	11	11
Liczba osób w rodzinach	27	13	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Długotrwała lub ciężka choroba często jest uzależniona od przypadków losowych i jest jednym z wielu powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy Sadowne.

W 2018 roku z pomocy skorzystało 16 rodzin, natomiast w latach 2019-2020 ilość rodzin spadła do 11.

Tab.9.

ALKOHOLIZM			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	3	7	3
Liczba osób w rodzinach	8	9	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Alkoholizm jest poważnym problemem społeczeństwa w Polsce. Formalnie nie jest zjawiskiem powszechnym jednakże nie odzwierciedla to rzeczywistego stanu rzeczy. Osoby z problemem alkoholowym nie są zdiagnozowane, natomiast rodziny ukrywają ten fakt. Nadużywanie alkoholu jest bardzo niebezpiecznym zjawiskiem zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży. Statystyki wskazują, że problem ten zaczyna dotyczyć coraz młodsze grupy wiekowe. W przypadku alkoholu bardzo często dochodzi także do zjawiska zwanego współzależnieniem. Osoby z najbliższego otoczenia uzależnionego są pod znacznym wpływem osoby uzależnionej i cierpią z tego powodu. Często są manipulowane, wykorzystywane a nawet szantażowane przez osoby uzależnione.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

Tab.10.

POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	58	54	41
Liczba osób w rodzinach	286	255	201

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

Dodatkowym wsparciem finansowym dla matek nigdzie nieubezpieczonych jest świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1 roku życia w kwocie 1000 zł miesięcznie.

Tab.11.

PRZEMOC W RODZINIE			
LATA	2018	2019	2020
Liczba rodzin	1	0	2
Liczba osób w rodzinach	4	0	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Sadownem.

W 2018 roku prowadzono ogółem 18 Procedury Niebieskich Kart w 18 rodzinach. 11 NK założono w toku tej samej procedury. W stosunku do 2 rodzin wystąpiono do Sądu Rejonowego w Węgrowie o wgląd w sytuację rodzinną i opiekuńczo – wychowawczą dzieci. Zakończonych procedur było 14 w tym 10 po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, zaś 4 z braku zasadności podejmowanych działań

W 2019 roku prowadzono ogółem 16 Procedur Niebieskich Kart w 16 rodzinach, 3 NK założono w toku trwania tej samej procedury. W stosunku do 2 rodziny wystąpiono do Sądu Rejonowego w Węgrowie o wgląd w sytuację rodzinną i opiekuńczo – wychowawczą dziecka. Zakończonych procedur było 20 w tym 14 po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, zaś 6 z braku zasadności podejmowanych działań

W 2020 roku prowadzono ogółem 17 Procedur Niebieskich Kart w 16 rodzinach, 5 NK założono w toku trwania tej samej procedury. Zakończonych procedur było 13 w tym 10 po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, zaś 3 z braku zasadności podejmowanych działań W stosunku do 2 rodziny wystąpiono do Sądu Rejonowego w Węgrowie o wgląd w sytuację rodzinną i opiekuńczo – wychowawczą dziecka Wszystkie rodziny otrzymały pomoc w postaci pracy socjalnej.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Węgrowie ustalono, że liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w gminie Sadowne obecnie wynosi 5 dzieci, są to spokrewnione rodziny zastępcze, zaś troje dzieci jest umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz jedno dziecko w Pogotowiu Opiekuńczo – Wychowawczym.

W celu zapobiegania umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej i wzmacnianiu rodziny w wypełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zachodzi konieczność udzielenia daleko idącego wsparcia tym rodzinom. W związku z tym zastał opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Umieszczenie dziecka w formie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny.

Asystenci rodziny realizują działania na rzecz wspierania rodziny w ramach zadaniowego czasu pracy, w miejscu zamieszkania rodziny lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę. Po dokonaniu diagnozy sytuacji w rodzinie, określenia zasobów, ograniczeń, oczekiwań oraz potrzeb rodziny, asystenci rodziny opracowują przy współudziale rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym plan pracy z rodziną. Ponadto, asystenci rodziny, wspólnie z członkami rodziny, w okresach półrocznych przygotowują ocenę realizacji planu pracy. Okres wsparcia udzielanego przez asystenta rodziny może być różny. W rodzinach, w których role rodzicielskie wypełniają osoby z niepełnosprawnością intelektualną wsparcie asystenta może obejmować okres do osiągnięcia pełnoletności przez najmłodsze dziecko w rodzinie.

III. ZASOBY GMINY.

Program wspierania rodziny będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują we współpracy instytucje opisane poniżej:

1. Gminny Ośrodek Kultury w Sadownem- zajęcia dla dzieci i młodzieży, pokazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, promowanie zdrowego stylu życia i utrwalania wartości rodzinnych.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jak również integracją

społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Prowadzenie punktu Konsultacyjnego - udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych itp.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadownem – praca socjalna, praca asystenta rodziny, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno – zawodowa, propagowanie różnych form pomocy sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia. Współpraca z wolontariatem szkolnym i innymi instytucjami.
4. Zespół Interdyscyplinarny – wsparcie i pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
5. Muzeum Ziemi Sadowieńskiej – utrwalanie tradycji związanych z regionem.
6. Parafia pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela – zbiórki na rzecz poszkodowanych, którzy utracili dorobek życia, działalność charytatywna Caritas, działalność KSM.
7. Placówki oświatowo - wychowawcze z terenu gminy – działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologiczno- pedagogiczne dla dzieci i rodziców. Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.
8. Placówka służby zdrowia z terenu gminy – działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
9. Urząd Gminy w Sadownem – przyznawanie i wypłacanie stypendiów, zapewnienie dowozu dzieci do szkół,
10. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowne - wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju: społecznego, kulturalnego i gospodarczego gminy Sadowne, poprawa standardu życia społeczności lokalnej, integracja mieszkańców, przeciwdziałanie bezradności i wykluczeniu społecznemu;

Wymienione wyżej instytucje szereg swoich działań kierują w stronę udzielania różnych form pomocy dziecku i rodzinie, Służąc ich rozwojowi i bezpieczeństwu.

IV. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Sadownem na lata 2022 - 2024 jest zgodny z:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz. U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.)
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 ze zm.);
- ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U z 2020 r. poz. 1329);
- ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz.1119);
- ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050); -
- ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.);
- ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz.111 ze zm.);

- ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 ze zm.).
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)

V. ANALIZA SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia)

W celu określenia skutecznego działania na rzecz dziecka i rodziny można posłużyć się analizą SWOT tj. przeanalizować potencjał gminy (mocne i słabe strony) oraz wskazać warunki i procesy, które będą wpływały na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

Mocne strony	Słabe strony
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadowne na lata 2021-2030. - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadowne uchwalany corocznie. - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Sadowne na lata 2021 – 2025. - 3 letni Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Sadowne na lata 2022– 2024. - Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. - Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień. - Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w powiecie. - Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców gminy. - Pomoc żywnościowa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (POPŻ). - Działalność placówek oświatowych na terenie gminy. - Pomoc w postaci gorących posiłków dla dzieci, młodzieży i dorosłych - współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny tj. placówki oświatowe, przychodnia zdrowia, Sąd Rejonowy, PCPR, Policja, kuratorzy sądowi, PUP, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. - Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury, Biblioteki Gminnej i Muzeum Ziemi Sadowieńskiej.	- Brak chęci do podjęcia i utrzymania stałej pracy zarobkowej. - Słaba baza mieszkaniowa, brak mieszkań socjalnych. - Wyuczona bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej. - Brak współpracy rodzin w zakresie zmiany stylu życia i rozwiązywania problemów. - Uzależnienia od alkoholu, substancji odurzających, internetu, telefonów. - Występowanie zjawiska przemocy domowej, przemocy rówieśniczej w tym cyberprzemocy i autoagresji - Brak rodzin wspierających. - Ujemny przyrost naturalny - Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje - Brak pozytywnych wzorców w rodzinach z dysfunkcją. - Dysproporcje ekonomiczne i intelektualne - Wysoki poziom stresu i nieumiejętność radzenia sobie z nim - Niski poziom świadomego rodzicielstwa u części rodzin.

- Działalność klubów sportowych na terenie gminy. - Baza rekreacyjno – sportowa. - Wspieranie rodzin i osób samotnych, pomoc finansowa dla potrzebujących. - Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży. - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny. - Zapewnienie stanowiska asystenta rodziny - Ogólnodostępne wydarzenia lokalne umożliwiające spędzanie wolnego czasu.	
Szanse	Zagrożenia
- Aktywne wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez pracę asystenta rodziny. - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. - Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. - Edukacja rodzin. - Dostęp do poradnictwa specjalistycznego. - Realizacja rządowych programów oraz możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. - Rozwój wolontariatu oraz organizowanie akcji charytatywnych. - Szkolenie i podnoszenie kompetencji kadry działającej na rzecz rodzin. - Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. - Rozwój zdalnych form wsparcia - Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy	- Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży tj. przemoc, alkoholizm, narkomania, uzależnienie od internetu, telefonu, cyberprzemoc. - Zaniebywanie przez rodziców obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. - Wzrost uzależnień w rodzinach spowodowanych zamknięciem z powodu pandemii. - Łatwy dostęp do różnego rodzaju używek. - Wzrost demoralizacji dzieci i młodzieży. - Promowanie w mass mediach konsumpcyjnego stylu życia. - Wzrost kosztów utrzymania rodziny. - Wzrost postaw roszczeniowych wśród osób korzystających z pomocy społecznej - Zwiększenie się liczby dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne. - Zaburzenie więzi rodzinnych, ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży. - Spowolnienie gospodarcze związane z pandemią. - Poczucie braku bezpieczeństwa i stabilizacji szczególnie związane z pandemią

VI. CELE PROGRAMU.

Cel główny:

Niesienie profesjonalnej pomocy rodzinie w kierunku wzmacniania lub odzyskania jej zdolności w funkcjonowaniu społecznym oraz poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej na terenie gminy Sadowne.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny, promowanie wartości rodziny.
2. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.
3. Koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
4. Podnoszenie, jakości i efektywności współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze.
5. Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji
6. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka w czasie porodu, wsparcie i pomoc asystenta rodziny.
7. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.
8. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.
9. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowana na pomoc dziecku i rodzinie.
10. Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Zadania w zakresie realizacji programu na lata 2022-2024.

Zapewnienie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i pedagogicznego w zakresie uzależnień terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze.

1. Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadownem. Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych.
2. Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego i stabilizacji.
 - promowanie i wsparcie działań na rzecz wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
 - zapewnienie usługi asystenta rodziny
 - organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży
 - realizacja programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”
 - realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”
3. Organizowanie wydarzeń o charakterze integracyjnym dla rodzin.

4. Zapewnianie dostępu do szkoleń dla pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny.
5. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny, promowanie wartości rodziny

VIII. ODBIORCY PROGRAMU.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.
2. Przedstawiciele instytucji, podmiotów oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

IX. OCZEKIWANE REZULTATY.

1. Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny - zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.
2. Zminimalizowanie negatywnych zachowań.
3. Odbudowywanie właściwych relacji rodzinnych i wzrost świadomości na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny.
4. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
5. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
6. Dążenie do powrotu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych do rodziny.

X. REALIZATORZY PROGRAMU.

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadownem przy współpracy z:

- **podmiotami publicznymi:**
 - Gminny Ośrodek Kultury w Sadownem,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Muzeum Ziemi Sadowieńskiej,
 - Placówki oświatowe,
 - Urząd Gminy w Sadownem,
 - Samodzielny Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej,
 - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
 - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowne.

- **podmiotami niepublicznymi:**

- Parafia św. Jana Chrzciciela w Sadownem,
- Kluby i organizacje sportowe,
- Organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Kołodziążu i Orzelku.

- **samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym:**

- Komenda Powiatowa Policji w Węgrowie - Komisariat Policji w Łochowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgrowie - Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Sąd Rejonowy w Węgrowie.

Wszystkie działania profilaktyczne na rzecz rodziny są realizowane po wcześniejszych wspólnych konsultacjach i ustaleniach z poszczególnymi instytucjami. Pedagodzy szkolni na bieżąco informują o problemach, trudnościach występujących w poszczególnych rodzinach. Potrzeby materialne rodzin zaspokajane są na bieżąco, inne trudności występujące w rodzinach rozwiązywane są przy współpracy specjalistów i współpracujących instytucji. Poszczególne działania odbywają się na zasadach wzajemnego zaufania i jawności. Na przełomie minionych lat wypracowano szereg cyklicznych działań podtrzymujących tradycję oraz więzi rodzinne. W realizacji tych zadań w/w podmioty kierują się dobrem rodziny i jej prawidłowym funkcjonowaniem.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów. Ma także za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu gminy Sadowne,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

XII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2022 – 2024

L.p.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Podjęmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny, promowanie wartości rodziny	- Realizacja programów profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie - organizacja corocznych pikników rodzinnych - dzień babci i dziadka - dzień matki i ojca - podtrzymywanie obrzędów i tradycji oraz wzmacnianie więzi rodzinnych - dożynki - bale dla dzieci, mikołajki	wynikający z programu maj-czerwiec styczeń maj-czerwiec sierpień grudzień	realizatorzy programów profilaktycznych wszystkie podmioty placówki oświatowe placówki oświatowe GOK GOK, Stowarzyszenie
2.	Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.	Udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej w tym przyznanie posiłków Stypendia szkolne Organizacja czasu wolnego oraz wyjazdów kolonijnych, obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: praca socjalna z rodziną, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny, praca asystenta z rodzinami Udzielanie pomocy i wsparcia w ramach pracy punktu konsultacyjnego, monitorowanie petentów do podjęcia konkretnych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzależnienia od alkoholu i narkotyków, kierowanie na terapię rodzinną	w zależności od potrzeb rok szkolny okres wakacyjny okres pobytu działania wynikające z bieżących potrzeb działania wynikające z bieżących potrzeb	GOPS UG wszystkie podmioty GOPS GOPS GOPS GKRPA Zespół Interdyscyplinarny
3.	Koordinacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	Praca na rzecz rodziny. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny	działania wynikające z bieżących potrzeb	GOPS

XIII. MONITOROWANIE I EWALUACJA.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w gminie Sadowne jest wójt gminy, który na podstawie art.178 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, może upoważnić inną osobę w sprawach zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań w danym roku obowiązywania programu. Sprawozdanie z realizacji programu sporządzone zostanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań.

Sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu w danym roku, przedłożone zostanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy w Sadownem wraz z wnioskiem i potrzebami związanymi z realizacją zadań w kolejnym roku.

Monitorowanie działań będzie dokonywane również poprzez analizę następujących danych:

1. Ilość interwencji kryzysowych,
2. Liczba osób uczestniczących w konferencjach, szkoleniach,
3. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn oraz struktury tych rodzin,
4. Liczba rodzin niewydolnych –opiekuńczo- wychowawczych,
5. Liczba rodzin, doświadczających przemocy domowej,
6. Liczba dzieci objętych pomocą społeczną,
7. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
8. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
9. Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych,
10. Kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania,
11. Kwota wydatkowana na koszty utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej,
12. Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
13. Kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin.

XIV. PODSUMOWANIE:

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Sadowne. Program zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Sadowne oraz poprawy, jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Program ma także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły. Ważnym elementem powodzenia w zakresie

realizacji programu jest ścisła współpraca instytucji i podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Sadowne.